

مقدمه

بیماری های سرخک و سرخجه دو بیماری ویروسی حاد هستند که از دیر باز بعنوان بیماری دوران کودکی شناخته شده اند .

عامل بیماری و راه انتقال

عامل بیماری سرخک ویروسی از گونه موربیلی ویروس (از خانواده پارامیکسو ویروس) و عامل بیماری سرخجه ویروسی از گونه رابی ویروس (از خانواده ماتوناویریده) می باشند.

هر دو بیماری از طریق افراد مبتلا طی دوره سرایت منتقل می شوند، و انسان تنها مخزن هر دو بیماری می باشد.

دوره کمون

سرخک: ۱۰ تا ۱۲ روز

سرخجه : ۱۲ تا ۲۳ روز (میانگین ۱۸ روز)

علائم بیماری

سرخک:

- ✓ تب، خستگی
- ✓ سرفه، آب ریزش از بینی
- ✓ التهاب ملتحمه در افراد فاقد ایمنی به بیماری

نقاط کوپلیک ممکن است در مخاط داخل دهان به فاصله کوتاهی پس از شروع راش جلدی ظاهر شده و ۲-۱ روز بعد از شروع راش باقی بماند.

سرخجه:

- ✓ تب (کمتر از ۳۹ درجه)، احساس بی حالی
- ✓ کنژنکتیویت خفیف که معمولا در بزرگسالان دیده می شود
- ✓ التهاب غدد لنفاوی بناگوشی، پس سری و گردنی که معمولا زودتر از بروز بثورات (۵ تا ۱۰ روز) رخ می دهد.

نکته مهم

بیماری به راحتی در مناطقی که نوزادان و کودکان در ارتباط باهمدیگر هستند از جمله مهدکودک ها و مدارس، منتشر می شود.

عوارض بیماری

سرخک:

- ✓ اوتیت مدیا
- ✓ پنومونی
- ✓ اسهال
- ✓ تشنج ناشی از تب
- ✓ کوری
- ✓ آنسفالیت

سرخجه:

- ✓ ۹۰ درصد احتمال ناشنوایی در جنین در طی ۸ تا ۱۰ هفته اول بارداری
- ✓ کاهش شنوایی عصبی حسی در جنین ون قص چشمی و نقص قلبی در جنین

راههای انتقال:

سرخک و سرخجه :

- ✓ بصورت اولیه از فرد به فرد دیگر از طریق ذرات آئروسل
- ✓ یا بوسیله تماس مستقیم با ترشحات بینی و گلوی فرد بیمار

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گیلان
مرکز آموزشی درمانی و پژوهشی ۱۷ شهریور

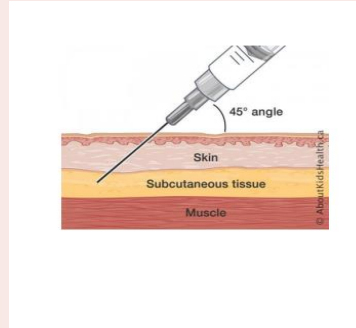
سرخک و سرخج

(Measles and rubella)

تهیه و تنظیم: مریم خجسته (مسئول پایگاه بهداشتی)
تحت نظارت زهرا خورشیدی (کارشناس کنترل عفونت)

تابستان ۱۴۰۳

درمان

- ✓ علامتی و حمایتی
- ✓ تجویز ویتامین A به همه کودکان مبتلا به بیماری سرخک، به ویژه کودکان دچار سوء تغذیه
- ✓ استراحت در منزل
- ✓ استفاده از ماسک هنگام خروج از منزل
- ✓ بهداشت دست

نکته

بهترین راه محافظت از افراد و حفظ دستاورد حذف سرخک یا سرخج فراهم کردن پوشش واکسیناسیون در دو نوبت بالای ۹۵ درصد با واکسن MMR است.

منبع: راهنمای کشوری مراقبت سرخک و سرخج، بازنگری ۱۴۰۰

- ✓ افراد مبتلا به بیماری سرخک از ۴ روز قبل از شروع بثورات (راش جلدی) تا ۴ روز بعد از آن آلوده کننده می باشند.
- ✓ بیماری سرخج از ۷ روز قبل از بروز بثورات تا ۵ روز بعد از آن قابل سرایت است.

نکته مهم

دو بیماری سرخک و سرخج در مناطقی با آب و هوای گرمسیری در طی فصل خشک رخ می دهند در حالی که در مناطقی با آب و هوای معتدله اوج بروز دو بیماری در اواخر زمستان و اوایل بهار رخ می دهند.

پیشگیری

بیماری سرخک: واکسن سرخک (M)

بیماری سرخک و سرخج: واکسن سرخک، سرخج (MR)

سرخک، سرخج و اوریون: واکسن سرخک، سرخج و اوریون (MMR)

- ✓ میزان نیم سی سی، زیر جلدی توصیه می گردد.
- ✓ بر اساس آخرین دستورالعمل واکسیناسیون در کشور تزریق دو نوبت واکسن MMR در یکسالگی و هیجده ماهگی توصیه می شود.